

CLASS : 10th (Secondary)

Code No. 5508

Series : Sec. April/2021

Roll No.

SET : A

संस्कृत

भाग - II

(वस्तुनिष्ठ प्रश्न)

(Academic/Open)

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

-
- कृपया जाँच कर लें कि भाग-II के इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 8 तथा प्रश्न 10 हैं।
 - परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
 - कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व यह सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई भी दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
-

निर्देश: -

- (i) सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
- (ii) प्रश्नसंख्या प्रश्नपत्रानुसारम् अवश्यमेव लेखनीया।

(बहुविकल्पीय उत्तरात्मक प्रश्नाः)

1. (i) युष्मद् शब्दस्य द्वितीया एकवचने किं रूपम् ?

1

(क) त्वाम्

(ख) त्वम्

(ग) युवाम्

(घ) माम्

5508/(Set : A)/ II

P. T. O.

- (ii) देव शब्दस्य चतुर्थी वि० एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) देवय (ख) देवायै
(ग) देवात् (घ) देवाय
- (iii) बालिका शब्दस्य तृतीया वि० बहुवचने किं रूपम् ? 1
- (क) बालिका (ख) बालिकाम्
(ग) बालिकया (घ) बालिकाभिः
2. (i) पा - लृट्लकारस्य म० पु० एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) पासि (ख) पिबसि
(ग) पिबिष्यसि (घ) पास्यसि
- (ii) पा - लोट्लकारस्य म० पु० बहुवचने किं रूपम् ? 1
- (क) पान्तु (ख) पिबन्तु
(ग) पिबानि (घ) पिबत
- (iii) नी - लट्लकारस्य प्र० पु० एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) नयति (ख) अनयत्
(ग) नयन्ति (घ) नेष्यति

3. (i) 'सह' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
- (क) तृतीया (ख) चतुर्थी
(ग) पंचमी (घ) षष्ठी
- (ii) 'प्रति' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
- (क) पंचमी (ख) चतुर्थी
(ग) तृतीया (घ) द्वितीया
- (iii) 'अलम्' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
- (क) प्रथमा (ख) द्वितीया
(ग) तृतीया (घ) पंचमी
4. अव्ययपदेन रिक्तस्थानं पूरयत -
- (क) प्राकृतिकवातावरणे क्षणं सञ्चरणम् लाभदायकं भवति। (अपि/तथा) 1
(ख) यत्र हरीतिमा शुचिः पर्यावरणम्। (तत्र/कुत्र) 1
5. (i) 'शरीरम्' पदस्य पर्यायपदं लिखत - 1
- (क) कायाम् (ख) देहा
(ग) शरीर (घ) तनुः
- (ii) 'कुटिलम्' पदस्य पर्यायपदं लिखत - 1
- (क) वक्रम् (ख) सरलम्
(ग) कठिनम् (घ) बक्रम्

6. (i) 'मूर्खः' अस्य विलोमपदं वर्तते - 1
- (क) निर्लज्जः (ख) निर्बलः
- (ग) दुर्लभः (घ) विद्वान्
- (ii) 'निर्बलः' पदस्य किं विलोमपदम् ? 1
- (क) बाली (ख) बलिः
- (ग) बलि (घ) बली
7. (i) 'कः + अपि' इति पदे किं सन्धिपदम् ? 1
- (क) कोऽपि (ख) कापि
- (ग) करपि (घ) कोरपि
- (ii) 'ग्रामगतः' अत्र किं विग्रहपदम् ? 1
- (क) ग्राम गतः (ख) ग्रामां गतः
- (ग) ग्रमं गतः (घ) ग्रामं गतः
- (iii) 'पंचानां पात्राणां समाहारः' अत्र किं समस्तपदम् ? 1
- (क) पंचपात्रम् (ख) पंचापात्रम्
- (ग) पंचपात्रः (घ) पंचपात्राणि

- (iv) 'कथा' इति पदस्य विशेषणपदं चिनुत - 1
- (क) शलाघ्या (ख) शलाघ्या
(ग) शाल्घ्या (घ) शलाघ्यः
- (v) 'कज्जलमलिनं धूमं' अत्र किं विशेष्यपदम् ? 1
- (क) कज्जलमलिनं
(ख) धूमं
(ग) कज्जलेन
(घ) मलिनेन
- (vi) 'वरणीया' इति पदे कः प्रत्ययः ? 1
- (क) यत् (ख) अनीयर्
(ग) ल्यप् (घ) क्त
- (vii) 'जातम्' अस्मिन् पदे कः प्रत्ययः ? 1
- (क) क्त (ख) क्तवतु
(ग) शतृ (घ) तव्यत्
- (viii) 'सलिलम्' इति पदस्य समानार्थकपदम् अस्ति - 1
- (क) जलम् (ख) दुग्धम्
(ग) मिष्ठान्म (घ) सलीलम्

- (ix) 'गवाश्च' पदे सन्धेः नाम किम् ? 1
- (क) दीर्घ (ख) स्वर
(ग) व्यंजन (घ) विसर्ग
- (x) 'प्रसीदति' अत्र कः उपसर्गः ? 1
- (क) प्र (ख) पर
(ग) प्रसी (घ) ति
- (xi) 'प्रकृतिः' अत्र कः उपसर्गः ? 1
- (क) परा (ख) पर
(ग) प्रकृ (घ) प्र
- (xii) 'न + अस्ति' अत्र किं सन्धिपदम् ? 1
- (क) नास्ति (ख) नस्ति
(ग) नास्तिक (घ) नास्ती
- (xiii) '20' स्थाने संख्यावाचीपदं चिनुत - 1
- (क) विंशतिः (ख) विशति
(ग) विंशत् (घ) विंशति

8. घटिकां दृष्ट्वा रिक्तस्थानं पूरयत -

- (i) विद्यालयं गच्छति छात्रः वादने। (अष्ट/दश) 1
- (ii) छात्रः वादने गृहम् आगच्छति। (पंच/त्रि) 1

(7)

5508/(Set : A)

(रचनात्मकं कार्यम्)

9. पत्रं पठित्वा मञ्जूषातः उचितपदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत -

5 × 1 = 5

सेवायाम्

प्रधानाचार्यः महोदयः,

राजकीयः उच्चविद्यालयः

हिसारः।

.....(i).....

सादरं नमो नमः

अहं छात्रावासं(ii)..... प्राप्तवान्। अस्मिन्(iii)..... प्रकाशस्य चागमनाय(iv).....
सन्ति। अत्र(v)..... सुप्रबन्धः। कापि चिन्ता न कार्या। मातृपादयोः प्रणामः अस्तु।

भवदीयः पुत्रः

अभिषेकः

मञ्जूषा

सुखेन, वायोः, पानाशनयोः, पूज्यपाद, वातायनानि।

5508/(Set : A)/ II

P. T. O.

10. चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषातः उचितपदं चित्वा वाक्येषु रिक्तस्थानं पूरयत -

5 × 1 = 5

वाक्यानि -

- (क) अस्मिन् चित्रे दर्शितः।
 (ख) शशकः एकां कल्पितां कथां श्रावितवान्।
 (ग) शशकः सिंहं समीपं नीतवान्।
 (घ) कूपस्य जले सिंहः अपश्यत्।
 (ङ) क्रोधेन सिंहः आत्मानं अक्षिपत्।

मञ्जूषा

कूपे, सिंहम्, कूपः, स्वप्रतिबिम्बम्, कूपस्य।